

Sygn. akt VII U 997/22

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 marca 2023r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
w składzie:

Przewodniczący: sędzia Agnieszka Stachurska

Protokolant: st. sekretarz sądowy Anna Bańcerowska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 9 marca 2023r. w Warszawie

sprawy B. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

o rekompensatę z tytułu wykonywania pracy w warunkach szczególnych

na skutek odwołania B. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

z dnia 15 lipca 2022 roku, znak: (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że począwszy od 1 lipca 2022 roku przyznaje B. K. prawo do rekompensaty z tytułu wykonywania pracy w warunkach szczególnych.

UZASADNIENIE

B. K. w dniu 25 sierpnia 2022r. złożyła odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 15 lipca 2022r., znak: (...), odmawiającej przyznania rekompensaty. Zarzuciła błędne ustalenie stanu faktycznego w związku z pracą wykonywaną w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze. Wskazała, że rekompensata jest jej należna w związku z tym, że taką pracę wykonywała w Wydawnictwie (...) sp. z o.o. na stanowisku introligator przemysłowy, co potwierdza wpis w legitymacji ubezpieczeniowej oraz świadectwo pracy w szczególnych warunkach z dnia 30 grudnia 2004r.

Według ubezpieczonej uwzględnienie okresu pracy w ww. zakładzie oraz w poprzednim, tj. Dom Słowa Polskiego, pozwoliłoby na uznanie, że nastąpiło spełnienie warunków określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (odwołanie z dnia 25 sierpnia 2022r., k. 3 a.s.).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. wniósł o oddalenie odwołania, a uzasadniając swe stanowisko wskazał, że zgodnie z przepisami ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2022r., poz. 504) w związku z przepisami ustawy z dnia 19 grudnia 2008r. o emeryturach pomostowych (tekst jedn. Dz. U. z 2022r., poz. 1340), rekompensata przysługuje ubezpieczonemu urodzonemu po dniu 31 grudnia 1948r., jeżeli przed dniem 1 stycznia 2009r. wykonywał przez co najmniej 15 lat pracę w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu art. 32 i 33 ustawy emerytalnej. W przypadku ubezpieczonej organ rentowy nie uwzględnił do stażu pracy w szczególnych warunkach okresu zatrudnienia w Wydawnictwie (...) sp. z o.o. od 1 sierpnia 1997r. do 31 grudnia 2004r. z uwagi na rozbieżności między stanowiskiem

pracy wskazanym w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach oraz występującym w zarządzeniu resortowym. Ponadto wskazane zostało, że dołączony do odwołania skan legitymacji ubezpieczeniowej z wpisem dotyczącym roku 1997 z podanym stanowiskiem pracy, nie stanowi dla Zakładu wystarczającego środka dowodowego w sprawie dotyczącej prawa do rekompensaty (odpowiedź na odwołanie z dnia 22 września 2022r., k. 7 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

B. K., ur. (...), jest z zawodu technikiem poligrafem – introligatorem. Ukończyła szkołę zawodową, a w 1983r. technikum. W czasie nauki w szkole zawodowej zawarła z Zakładami (...) umowę o naukę zawodu na okres od 1 września 1977r. do 1 września 1980r., zgodnie z którą w okresie szkolenia była zobowiązana do wykonywania pracy wskazanej przez instruktora i po jego kierownictwem. Odbywało się to w dniach, kiedy nie było lekcji w szkole. Lekcje ubezpieczona miała przez 3 dni w tygodniu, zaś w pozostałych dniach odbywała praktyki, za które otrzymywała wynagrodzenie ustalone w umowie o naukę zawodu. Podczas praktyk uczyła się obsługi poszczególnych maszyn znajdujących się w zakładzie, a potem zdawała egzaminy. Ponadto przyuczenie do zawodu obejmowało naukę szycia i oprawy książek (kwestionariusz osobowy, k. 1 część A akt osobowych; umowa o naukę zawodu w szkoleniu podstawowym z dnia 1 września 1977r., k. 25 akt emerytalnych; zeznania B. K., k. 44 a.s.).

Po ukończeniu szkoły zawodowej, w związku z egzaminem kwalifikacyjnym zdany przed Państwową Komisją Egzaminacyjną na tytuł robotnika wykwalifikowanego, od 1 września 1980r. w Zakładach (...) powierzono B. K. obowiązki introligatora przemysłowego. Na takim stanowisku ubezpieczona pracowała w pełnym wymiarze czasu pracy aż do daty zakończenia stosunku pracy u tego pracodawcy, co nastąpiło z dniem 31 lipca 1994r. W trakcie tego zatrudnienia ubezpieczona urodziła dwoje dzieci – w dniu 2 lutego 1986r. oraz w dniu 2 marca 1990r. Korzystała z urlopu wychowawczego od 26 czerwca 1986r. do 1 października 1986r. oraz od 7 sierpnia 1990r. do 6 sierpnia 1993r., zaś od 7 sierpnia 1993r. do 31 lipca 1994r. przebywała na urlopie bezpłatnym (odpisy skrócone aktów urodzenia dzieci, nienumerowane karty akt kapitałowych; zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu z dnia 22 czerwca 1999r., nienumerowane karty akt kapitałowych; świadectwo pracy z dnia 28 lipca 1994r., k. 21 akt emerytalnych; pismo pracodawcy z dnia 24 października 1980r., k. 23 akt emerytalnych; pisma pracodawcy w sprawie przeszerogowania, k. 29-39 akt emerytalnych; podania o urlop wychowawczy, k. 45 akt emerytalnych; roczne karty obliczeniowe zarobków, k. 47-57 akt emerytalnych).

Po zakończeniu pracy w Zakładach (...) ubezpieczona w okresie od 6 września 1994r. do 31 lipca 1995r. była zarejestrowana jako osoba bezrobotna i w okresie od 7 września 1994r. 31 lipca 1995r. pobierała zasiłek dla bezrobotnych (zaświadczenie z dnia 18 lipca 2001r., nienumerowana karta akt kapitałowych). Później w okresie od 1 sierpnia 1995r. do 31 lipca 1997r. pracowała w Pracowni Introligatorskiej prowadzonej przez B. L. (zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu z dnia 22 czerwca 2001r., nienumerowane karty akt kapitałowych; świadectwo pracy z 31 lipca 1997r., k. 6 część A akt osobowych).

W dniu 31 lipca 1997r. B. K. zawarła z Wydawnictwami (...) sp. z o.o. umowę o pracę na czas określony od 1 sierpnia 1997r. do 31 października 1997r., w pełnym wymiarze czasu pracy. W oparciu o tę umowę powierzono jej stanowisko introligatora przemysłowego. Takie samo stanowisko i wymiar czasu pracy zostały ustalone także w kolejnej umowie o pracę z ww. pracodawcą, która została zawarta w dniu 31 października 1997r. na czas nieokreślony (umowa o pracę na czas określony, k. 2 część B akt osobowych; umowa o pracę na czas nieokreślony, k. 3 część B akt osobowych). Ubezpieczona pracowała w Dziale Introligatorni do dnia 31 grudnia 2004r., kiedy to stosunek pracy zakończył się z przyczyn ekonomicznych. W trakcie tego zatrudnienia B. K. była niezdolna do pracy w okresach: od 8 października 1997r. do 14 października 1997r., od 26 października 1998r. do 30 października 1998r., od 27 stycznia 1999r. do 31 stycznia 1999r., od 1 lutego 1999r. do 3 lutego 1999r., od 8 sierpnia 2001r. do 22 sierpnia 2001r., od 25 lutego 2002r. do 1 marca 2002r., od 2 lipca 2002r. do 5 lipca 2002r., od 14 lutego 2003r. do 21 lutego 2003r., od 22 lutego 2003r. do 28 lutego 2003r., od 30 października 2003r. do 31 października 2003r. oraz od 1 listopada 2003r. do 7 listopada 2003r. – łącznie przez 68 dni (zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu z 18 września 2003r., nienumerowana karta akt osobowych; świadectwo pracy z dnia 31 grudnia 2004r., nienumerowana karta akt osobowych).

(...) sp. z o.o. wystawił ubezpieczonej w dniu 31 grudnia 2004r. świadectwo pracy, w którym wskazał, że ubezpieczona wykonywała pracę jako introligator. Poza tym w dniu 30 grudnia 2004r. wystawiono B. K. świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach, w którym wskazano, że ubezpieczona w okresie od 1 sierpnia 1997r. do 31 grudnia 2004r. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywała pracę: bezpośrednia obsługa maszyn i urządzeń do składania arkuszy papieru, krajania papieru i wyrobów poligraficznych oraz do oprawy wyrobów poligraficznych w drukarniach na stanowisku introligator, wymienionym w dziale XI, pozycja 5 punkt 1 wykazu stanowiącego załącznik nr 1 do zarządzenia nr 26 Ministra Kultury i Sztuki z dnia 1 lipca 1983r. (świadectwo pracy z dnia 31 grudnia 2004r., nienumerowana karta akt osobowych; świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach z dnia 30 grudnia 2004r., k. 15 akt emerytalnych).

Zakłady (...) oraz Wydawnictwa (...) sp. z o.o., których pracownikiem była B. K., to były drukarnie, w których były składane, drukowane i oprawiane książki (encyklopedie, polskie normy, książki prawnicze i inne) w dużych nakładach, często wielotysięcznych, a nawet milionowych, a także o dużym formacie. Proces produkcji o charakterze przemysłowym w obu drukarniach przebiegał tak samo, jedynie inne były maszyny, których używano. B. K., pracując w introligatorni, obsługiwała wszystkie znajdujące się tam urządzenia. Przydział do ich obsługi w ww. zakładach nie był stały. Pracownicy w zależności od potrzeb i decyzji przełożonego byli kierowani do obsługi różnych maszyn. B. K. pracowała przy trójnożu, który służył do obcinania książek, a także przy dziurkaczu, niciarce (maszyna służąca do szycia nićmi), gilotynie, tasiemcu (maszyna służąca do szycia książek drutem), falcercie (maszyna do falcowania arkuszy). Nakładała arkusze na maszynę, odbierała je, a także pracowała przy szyciu książek i ich obcinaniu. Wykonywaniem wskazanych prac zajmowała się w pełnym wymiarze czasu pracy. Wraz z nią w tym samym dziale w Wydawnictwach (...) sp. z o.o. pracowały J. D. i K. K., a w Wydawnictwach (...) sp. z o.o. i w Zakładach (...) A. P. (zeznania świadków: K. K., k. 43 verte a.s., A. P., k. 43 verte – 44 a.s., J. D., k. 44 a.s.; zeznania B. K., k. 44 a.s.).

Ubezpieczona w dniu 4 lipca 2022 roku złożyła do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wnioski o emeryturę wraz z rekompensatą (wniosek, k. 1-13 akt emerytalnych). Organ rentowy w dniu 15 lipca 2022r. wydał trzy decyzje:

- znak: (...) - o przyznaniu emerytury od dnia 1 lipca 2022r., tj. od miesiąca, w którym został zgłoszony wniosek;
- znak: (...) - o ustaleniu okresowej emerytury kapitałowej od dnia 1 lipca 2022r., tj. od daty nabycia prawa do emerytury z FUS;
- znak: (...) – o odmowie prawa do rekompensaty, gdyż na dzień 31 grudnia 2008r. ubezpieczona nie udokumentowała co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. W decyzji tej organ rentowy wskazał, że do stażu pracy w szczególnych warunkach nie zaliczono okresu zatrudnienia od 1 sierpnia 1997r. do 31 grudnia 2004r. w Wydawnictwach (...) sp. z o.o., ponieważ złożone świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach nie spełnia wymogów formalnych określonych przepisami, tj. podane w świadectwie stanowisko „introligator” nie jest zgodne ze stanowiskiem wskazanym w wykazie A Dział XI poz. 5 pkt 1, stanowiącym załącznik nr 1 do zarządzenia nr 26 ministra Kultury i Sztuki z dnia 1 lipca 1983r., określonym jako „introligator przemysłowy” (decyzje ZUS z dnia 15 lipca 2022r., k. 61-69 akt emerytalnych).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o powołane dokumenty, w części pochodzące od organu rentowego, w części zaś od pracodawców ubezpieczonej, a zgromadzone w aktach osobowych. Ich wiarygodność nie była kwestionowana przez strony, a ponadto zwraca uwagę zgodność ich treści z tym, co zeznali świadkowie oraz ubezpieczona.

Zeznaniom świadków oraz ubezpieczonej Sąd dał wiarę. Wskazane osoby z uwagi na pracę u tego samego pracodawcy (J. D. i K. K. pracowały z ubezpieczoną w Wydawnictwach (...) sp. z o.o., zaś A. P. u ww. pracodawcy, a także w Zakładach (...)), a także w tym samym dziale – w introligatorni, znały specyfikę prac, które wykonywała B. K. i szczegółowo je opisały. Opis ten jest spójny, zgodny także z tym, co wskazała w zeznaniach ubezpieczona, dlatego Sąd zeznania przesłuchanych osób ocenił jako zasługujące na wiarę.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Regulacja dotycząca prawa do rekompensaty z tytułu zatrudnienia w szczególnym charakterze, o którą ubiegała się I. M. została wprowadzona do ustawy z dnia 19 grudnia 2008r. o emeryturach pomostowych (tekst jedn. Dz. U. z 2023r., poz. 164). Art. 2 pkt 5 tej ustawy zawiera definicję rekompensaty rozumianej jako odszkodowanie za utratę możliwości nabycia prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze dla osób, które nie nabyły prawa do emerytury pomostowej. Z kolei warunki jej przyznawania oraz sposób jej obliczenia określają art. 21 – 23 zamieszczone w Rozdziale III „Rekompensata”. Art. 23 stanowi, że ustalenie rekompensaty następuje na wniosek ubezpieczonego o emeryturę oraz że przyznawana jest ona w formie dodatku do kapitału początkowego, o którym mowa w przepisach art. 173 i art. 174 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. W art. 21 ust. 1 ustawy wskazano natomiast, że rekompensata przysługuje ubezpieczonemu, jeżeli ma okres pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący co najmniej 15 lat. Z art. 21 ust. 2 ustawy wynika zaś, że rekompensata nie przysługuje osobie, która nabyła prawo do emerytury na podstawie przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Wskazane art. 2 pkt 5 i art. 21 ust. 1 ustawy o emeryturach pomostowych formułują dwie zasadnicze przesłanki nabycia prawa do rekompensaty: 1) nienabycie prawa do emerytury pomostowej oraz 2) osiągnięcie okresu pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszącego co najmniej 15 lat. Z kolei w art. 21 ust. 2 tej ustawy została zawarta przesłanka negatywna, którą stanowi nabycie prawa do emerytury na podstawie przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Może ona budzić wątpliwości, gdyż literalna wykładnia tego wyrwanego z kontekstu normatywnego przepisu może prowadzić do wniosku, że prawo do rekompensaty przysługuje wyłącznie tym osobom, które nie nabyły prawa do jakiegokolwiek emerytury z FUS. Do prawidłowej interpretacji tego przepisu konieczne jest jednak zastosowanie wykładni systemowej, która prowadzi do przepisu art. 23 ustawy o emeryturach pomostowych, zgodnie z którym rekompensata przyznawana jest w formie dodatku do kapitału początkowego. Z kolei z art. 173 ust. 1 ustawy emerytalnej wynika, że kapitał początkowy ustala się dla ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 roku, za których były opłacane składki na ubezpieczenie społeczne przed dniem 1 stycznia 1999 roku. W tych okolicznościach warunek sformułowany w art. 21 ust. 1 ustawy o emeryturach pomostowych należy rozumieć w taki sposób, że rekompensata jest adresowana wyłącznie do ubezpieczonych objętych systemem emerytalnym zdefiniowanej składki, którzy przed osiągnięciem podstawowego wieku emerytalnego nie nabyli prawa do emerytury z FUS w obniżonym wieku emerytalnym z uwagi na prace w warunkach szczególnych, obliczanej według formuły zdefiniowanego świadczenia. Nabycie prawa do takiego tylko świadczenia stanowi przesłankę negatywną przyznania prawa do rekompensaty. Natomiast nabycie prawa do emerytury na zasadach ogólnych nie wpływa w żaden sposób na uprawnienia do rekompensaty (wyrok Sadu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 5 maja 2017r., III AUa 2047/16, wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 14 grudnia 2015r., III AUa 1070/15, wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 22 września 2017r., III AUa 529/16).

W rozpatrywanej sprawie nie zachodzi negatywna przesłanka przyznania B. K. prawa do rekompensaty. Ubezpieczona nie miała przyznanego prawa do wcześniejszej emerytury z uwagi na prace w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze, a także nie spełnia warunków do uzyskania takiego świadczenia, dlatego że ma zbyt krótki staż pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze na dzień 1 stycznia 1999r. Wprawdzie decyzją z tej samej daty, w której wydano decyzję odmawiającą prawa do rekompensaty, przyznano jej prawo do emerytury w związku z ukończeniem powszechnego wieku emerytalnego, jednak to świadczenie, zgodnie z tym co zostało wcześniej wskazane, nie niweczy prawa ubezpieczonej do ubiegania się o rekompensatę.

W dalszej kolejności, celem ustalenia, czy ubezpieczonej przysługuje prawo do rekompensaty, Sąd badał spełnienie przez ubezpieczoną przesłanek pozytywnych, o których była mowa. Analiza cytowanych przepisów ustawy o emeryturach pomostowych prowadzi do wniosku, że prawo do rekompensaty mają osoby, które przed 1 stycznia 2009r. wykonywały przez co najmniej 15 lat prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu art. 32 i 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Podobnie jak przy ustalaniu tego okresu na

potrzeby przyznania emerytury w niższym wieku emerytalnym, tak przy ustalaniu prawa do rekompensaty, będą uwzględnione tylko okresy, w których praca była wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983r., Nr 8, poz. 43) – zwane dalej rozporządzeniem w sprawie wieku emerytalnego, do którego należy się odwołać na podstawie art. 32 ust. 4 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wskazuje w § 2 ust. 1, że okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. W wykazie A do tego rozporządzenia, w Dziale XI „W przemyśle poligraficznym” pod poz. 5 wymieniono prace polegające na bezpośredniej obsłudze maszyn i urządzeń do składania (łamania) arkuszy papieru, krajania papieru i wyrobów poligraficznych oraz do oprawy wyrobów poligraficznych w drukarniach. Zarządzenie Ministra Oświaty i Wychowania z dnia 15 czerwca 1984r. w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach w zakładach pracy resortu oświaty i wychowania (Dz. Urz. MEN z 1984r., Nr 8, poz. 46) ustala z kolei wykaz stanowisk, na których wykonywane są prace w warunkach szczególnych i jeśli chodzi o prace polegające na bezpośredniej obsłudze maszyn i urządzeń do składania (łamania) arkuszy papieru, krajania papieru i wyrobów poligraficznych oraz do oprawy wyrobów poligraficznych w drukarniach, to wymienia stanowiska: introligator przemysłowy, krajacz folii i tworzyw sztucznych, maszynista maszyn introligatorskich, maszynista maszyn do sklejanie, operator maszyn do krajania wzdłużnego, operator maszyn introligatorskich, preparator wyrobów introligatorskich, nakładacz wykrojów (w przemyśle poligraficznym), wykrawacz wyrobów z tworzyw sztucznych (w przemyśle poligraficznym), formowacz wyrobów z tworzyw sztucznych (w przemyśle poligraficznym), ustawiacz maszyn (w introligatoriach przemysłowych), ustawiacz zgrzewarek (w introligatoriach przemysłowych), zgrzewacz wyrobów (w przemyśle poligraficznym) i pomocnik ogólnowydziałowy (w dziale introligatori).

Ubezpieczona, pracując w Zakładach (...), jak i w Wydawnictwach (...) sp. z o.o., była introligatorem przemysłowym. Wskazuje na to po pierwsze nazwa stanowisk, jakie u ww. pracodawców zajmowała, a po drugie zakres czynności, jakie wykonywała. Odnosząc się najpierw do kwestii nazewnictwa, należy wskazać, że u pierwszego z wymienionych pracodawców B. K. miała właśnie stanowisko introligatora przemysłowego (za wyjątkiem okresu nauki zawodu, o którym będzie jeszcze mowa). Wskazują na to dokumenty tworzone w trakcie jej zatrudnienia oraz świadectwo pracy z dnia 28 lipca 1994r. Z kolei jeśli chodzi o okres pracy w Wydawnictwach (...) sp. z o.o., to świadectwo pracy posługuje się nazewnictwem „introligator”, natomiast umowy o pracę zawarte z tym pracodawcą – najpierw na czas określony, a potem na czas nieokreślony, których pracodawca nie wypowiedział w zakresie stanowiska pracy, wskazują na powierzone ubezpieczonej stanowisko „introligator przemysłowy”. Co prawda w świadectwie pracy dotyczącym tego okresu zatrudnienia wskazano, że ubezpieczona pracowała jako introligator, co stało się podstawą odmowy uwzględnienia przez ZUS wskazanego okresu pracy, jednak sięgając do dokumentów, o których była mowa, zachowanych w aktach osobowych, należy przyjąć, że stanowisko B. K., jakie zajmowała w okresie od 1 sierpnia 1997r. do 31 grudnia 2004r. to introligator przemysłowy. Po zawarciu wskazanych umów o pracę nie zostało ono zmienione.

Dokonując analizy czynności realizowanych przez ubezpieczoną u wskazanych pracodawców, Sąd miał na względzie przede wszystkim to, że zgodnie z tym co zeznała B. K. oraz świadkowie K. K., J. D. i A. P., zarówno Zakłady (...), jak i Wydawnictwa (...) sp. z o.o., to duże przemysłowe drukarnie, w których składanie, wydruk i oprawa odbywała się w dużych nakładach – wielotysięcznych, a nawet wielomilionowych. Nie prowadzono więc produkcji jednorazowej na potrzeby indywidualnych klientów, ale produkcję charakterze przemysłowym. Ubezpieczona, pracując przy produkcji, obsługiwała różne maszyny – zarówno te, które służyły do składania (łamania) arkuszy papieru (falcerka), krajania papieru (trójnóż, gilotyna) oraz do oprawy książek (tasiemiec, dziurkacz, niciarka). Robiła to zarówno w okresie pracy w Zakładach (...), jak i w Wydawnictwach (...) sp. z o.o.

W związku z powyższym okresy pracy u ww. pracodawców – mimo błędów formalnych, na jakie zwrócił uwagę organ rentowy, a także mimo braku wystawienia przez Zakłady (...) świadectwa wykonywania prac w szczególnych warunkach – powinny być uwzględnione do stażu pracy B. K. w warunkach szczególnych z pewnymi włączeniami. Wyłączeniu powinny podlegać okresy niewykonywania pracy, tj. okresy niezdolności do pracy, które wyszczególniono

w świadectwie pracy wystawionym przez Wydawnictwa (...) sp. z o.o., urlopy wychowawcze (od 26 czerwca 1986r. do 30 września 1986r. i od 7 sierpnia 1990r. do 6 sierpnia 1993r.), urlop bezpłatny od 7 sierpnia 1993r. do 31 lipca 1994r., a także okres praktycznej nauki zawodu od 1 września 1977r. do 1 września 1980r., kiedy to ubezpieczona jako uczeń praktycznej nauki zawodu nie wykonywała pracy introligatora przemysłowego stale i w pełnym wymiarze czasu pracy (wyrok SN z 15 listopada 2018r., I UK 294/17).

Mimo wskazanych wyłączeń, po zsumowaniu okresów pracy: od 2 września 1980r. do 25 czerwca 1986r., od 1 października 1986r. do 6 sierpnia 1990r., a także od 1 sierpnia 1997r. do 31 grudnia 2004r. (z wyłączeniem 68 dni zwolnień lekarskich), łączny czas pracy ubezpieczonej w warunkach szczególnych wynosi co najmniej wymagane 15 lat. Ubezpieczona spełnia więc przesłanki do uzyskania prawa do rekompensaty. W konsekwencji odwołanie podlegało uwzględnieniu poprzez zmianę zaskarżonej decyzji, co Sąd uczynił na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c.